

Els europeus paguen més per tot, però...

La cistella de la compra és més cara a les capitals europees que no a casa nostra, però els sous i les prestacions que ofereixen les administracions compensen amb escreix el fet que anar a plaça o llogar un pis els costi prou més. Els corresponents d'EL TEMPS van al mercat per comprovar els preus dels principals aliments, i radiografien també les despeses mensuals mínimes per viure en una gran ciutat.

■ LONDRES ESTÀ IMPOSSIBLE!

Oh, la glòria de les arrufades de celles, i aquell regirar nerviosament la cartera. L'enuig vençut. El silenci amb què les monedes passen de l'una mà a l'altra. Són els gestos efímers, els que semblen revelar el drama de viure i pagar a Londres amb tota la desemparada esplendor. Però, abans no continuem la llista, posem els documents damunt la taula: l'estudi anual de Mercer Consulting per a 2007 indica amb claredat evident i contrastada que Londres és la ciutat més cara de la Unió Europea. La segona ciutat més cara del planeta. Més encara, tan sols l'any passat Londres era a la cinquena posició dins el rànquing mundial, fet que acredita la velocitat a què s'ha transformat el cost de la vida a la capital de l'illa. Evidentment, abans d'arribar a aquesta conclusió, Mercer Consulting ha investigat el preu del dia a dia a 143 ciutats, ha comparat 200 índexs de productes i serveis, i això ho ha fet als sis continents. I Mercer Consulting no publica aquesta mena d'informes per amor a la transparència de les economies domèstiques del globus, sinó per encàrrec de les companyies multinacionals, que han de calcular la compensació que sumaran als salaris dels seus treballadors quan canvien oficines a banda i banda de l'Atlàntic, la Mediterrània o l'Índic. De vegades, hom se sent amb ganes d'oblidar la quantitat ingent de factures de la jornada que s'acaba, de deixar-se caure al sofà i veure alguna comèdia antiga a la pantalla petita... Però llavors recordes que al Regne Unit hi ha un impost per cada aparell de televisió: 203,2 euros l'any. Ai.

Generació Apple. "Durant els darrers cinc anys, Londres s'ha convertit en un imant per la plutocràcia de la globalització, atreta per una vida nocturna fastuosa, luxes de tota mena i fàcil accés a les capitals de les grans nacions del món, i de les mitjanes." *The Economist*, la revista britànica per excel·lència, obre amb aquesta introducció el retrat actualitzat de la ciutat del Tàmesi en un reportatge especial sobre geografia urbana. Tanmateix, no explica quines n'han estat les terrífiques conseqüències: els lloguers al centre de Londres han augmentat els preus

El productes de necessitat bàsica a Londres costen una mitjana del 6% més que a qualsevol altre indret de la Gran Bretanya.

d'un 25% des de 2002, un 20% els automòbils, o un 7% la matrícula de les escoles independents. Els productes de necessitat bàsica a Londres costen una mitjana del 6% més que a qualsevol altre indret de la Gran Bretanya. El salari adient per a viure i no tan sols pagar a Londres, d'acord amb l'organització no governamental Citizens Advice Bureau, és de 37.500 euros l'any.

Els afortunats –volem dir amb fortunes al banc–, és obvi, mai no troben el moment de mirar com els ha quedat la butxaca, però a Londres la qüestió clama el cel: les tarifes dels vols privats han baixat d'un 7% i els implantaments de pit –masculí i femení–, un 10%, malgrat que l'índex de preus al consum superarà el 2% aquest 2008. Deu ser això a què fan referència les guies quan parlen de Londres com "una ciutat de contrastos".

Les víctimes són, com passa sovint, els joves. En diuen la *generació iPod*,

Els estudis recents indiquen amb tota claredat que Londres és la ciutat més cara de la Unió Europea

tot i que aviat se'n dirà *generació iPhone*; tenen entre 18 anys i 34, i abans no s'incorporen al mercat de treball carreguen a l'esquena el pes de les taxes universitàries, que poden superar els 8.000 euros i els pagaments mensuals de la qual començaran de forma obligatòria tan bon punt troben una feina de 22.500 euros l'any en amunt. El problema és que aleshores els cauran a sobre les contribucions a la seguretat social i, si gosen viure fora de la llar familiar, la contribució municipal i fins les altes hipoteques que d'ara endavant oferiran les caixes i entitats financeres diverses. Per culpa de la crisi creditícia. Reform, una societat econòmica independent –conservadora– afirma que si el govern laborista de Gordon Brown refrenara la despesa pública a un 35% i alleugerira la pressió fiscal uns quants punts, la mitjana de diners que la família anglesa trobaria de més al cap del 2008 seria entre 10.000 euros. i 15.000

Capital Economics afirma que la inflació real a què ens enfrontem els londinencs és del 7,2%, per culpa dels preus del menjar, la gasolina i l'educació. Si la inflació oficial arribara al 3,5%, l'equació ens condemnaria a tots plegats a treballar entre 8 i 14 anys més per tenir una jubilació decent! O demanem ajuda als fills... Sabieu que una plaça de guarderia costa prop de

Els alemanys són estalviadors i només en alguns indrets molt determinats, com ara els supermercats de luxe de Berlín KaDeWe, es podia comprar llagosta viva per Nadal.

10.500 euros anuals?, que el cost mitjà de criar un descendent fins a 21 anys és de quasi 1.107 euros el mes?

Sort que passejar a la vora del Tàmesi és gratis. I connectar-se a internet via wi-fi, mentre camines cap al South Bank, també és de franc. Així doncs, abans no hi arribes, amb l'iPhone pots comprar les entrades per a la BFI Imax, el National Theatre o el Royal Festival Hall. Hi ha fins i tot ofertes que inclouen el sopar a l'OXO Tower, amb vistes al riu i la catedral de Saint Paul des del vuitè pis. Us hi convidaria, però esteu avisats que el bitllet del metro costa 6 euros: i no us queixeu, si visquera fora de la zona 1, podrien ser 10,5 euros.

■ ALEMANYA. NADAL ESPARTÀ SOTA LA SÍNDROME DE LA INFLACIÓ

Una prova de l'esperit estalviador alemany la tenim en l'àpat més de tota la vida en els tres dies seguits de festes nadalenes que se celebren al país. El menjar més tradicional, per a la nit de Nadal, és salsitxes amb amanida de patates; l'endemà, el 25, es puja de qualitat i es menja oca farcida; el 26,

festiu a tot el país, com al Sant Esteve català, se sol tirar cap a la carn de vedella, cacera o, posats a triar peix, la carpa.

Aquests costums s'han alliberat amb el temps i el menú nadalenc accepta ara qualsevol variació. Com a tot arreu, hi ha qui es passa al marisc. Però en pocs casos s'arriba als grans tiberis prototípics de la península.

A l'alemany no li fa vergonya fer l'estalviador. Ni la cancellera Merkel no s'amaga que l'oca que ella mateixa va farcir i cuinar l'any passat no era fresca ni acabada de matar, sinó congelada. No és que la cap del govern alemany no es pugui permetre de menjar fresc. Però, senzillament, fa com les altres mestresses de casa que sí que han de mirar-s'hi per estirar el sou fins a final de mes. Compra l'oca setmanes abans de Nadal, la fica al congelador de casa i la'n treu per cuinar-la quan els preus de la botiga d'aquests animals típics de l'àpat nadalenc alemany no s'hagin multiplicat fins arribar als 40 euros, aproximadament, per una bèstia d'uns cinc quilos, d'on menjaran cinc o sis persones. Cap luxe extraordinari, però per què s'ha de pagar més per un animal que unes quantes setmanes abans ningú no volia cuinar.

Llagosta? Poques en moren per culpa del Nadal alemany. El qui vol menjar-ne es decanta per la congelada, perquè de vives només se'n troben als supermercats de luxe, com el berlinès KaDeWe o similars.

Segons les estadístiques, en una llar alemanya mitjana es gasten per Nadal 420 euros entre menjar, beure, decoració i regals. Són, d'acord amb aquestes dades, els més estalviadors d'Europa, només superats pels holandesos.

L'alemany no és amic de llençar els diners i ara, a aquesta tendència, s'hi afegeix l'argument de la inflació. Al novembre, l'índex interanual va escalar fins al 3,1%, percentatge que no s'assolia des de 1994. Els principals culpables de la puja de preus han estat els carburants, seguits de l'alimentació. Els productes alimentaris s'han

Els principals culpables de la puja de preus a Alemanya han estat els carburants i l'alimentació

apujat globalment d'un 5,8%, segons dades del Departament d'Estadística. La mantega és la gran causant d'aquest disparada de preus, amb un 46%, seguida de la llet, més modesta, però amb un 27,9%. "La sensació que tots teníem de fa temps, però se'ns negava, que la vida és molt més cara ha esdevingut finalment oficial", resumia el presentador estrella de la televisió pública, Claus Kleber. I, tot això, amb Nadal a la porta.

Res no apunta a cap aturada de la tendència inflacionista. Les elèctriques han anunciat una pujada de preus que es calcula que encarirà la factures al consumidor d'un 6% o fins a un 9%. El gas farà igual, però fins a percentatges que alguns diaris —com el popular *Bild*, el més llegit d'Europa— han col·locat en els dos dígits. Els ministres de la coalició de Merkel s'han rebel·lat contra els consorcis. Tant el conservador Michael Glos, titular d'Economia, com el socialdemòcrata Sigmar Gabriel, a Medi, han criticat les companyies i han donat suport a les organitzacions de consumidors en les campanyes en què animen el ciutadà a canviar de subministrador, a favor del més barat.

La pujada de la factura de la llum i el gas, a més de la inflació, no són el plat únic a les tertúlies econòmiques, casolanes o no. L'altra gran polèmica de fa setmanes és la introducció d'un salari mínim interprofessional, qüestió en què no hi ha tanta harmonia dins la coalició de Merkel.

Alemanya és entre els països que no té un salari mínim comú, ni tan sols sectorial, sinó que cada branca es regula per un conveni col·lectiu; algunes grans empreses —com Volkswagen— se'l salten i tenen unes regles pròpies.

Els únics sectors on fins ara hi havia un salari mínim eren els més afectats per l'amenaça dels preus d'enfonsament i preus *dumping*, com la construcció, els electricistes o la neteja d'edificis.

El Partit Socialdemòcrata, soci de la conservadora Merkel, ha lluitat durant mesos per estendre aquest sou mínim a més sectors. Ha estat un estira-i-arronsa dur, que ha portat al límit Franz Münterfering, vice-canceller i ministre de Treball des que Merkel va pujar al poder, el 2005, fins ara fa unes setmanes, en què va dimitir per raons personals.

Avui dia, és molt normal que un jove italià de 30 anys visqui a calcs pares, perquè no es pot permetre d'anar-se'n a viure sol.

Els conservadors de Merkel van fer, a parer dels observadors, una concessió als socialdemòcrates en admetre la introducció d'un salari mínim —al voltant de 9 euros l'hora— als repartidors de correus. La liberalització del repartiment del correu l'any vinent fa témer l'aparició d'empreses de serveis a preus d'explotació.

El remei ha estat gairebé pitjor que no la malaltia. De moment, hi ha en perill la supervivència d'una d'aquestes empreses, PIN, que s'havia llençat al mercat precisament amb intenció de pagar poc i que ara, abans de començar en ferm l'adéu al monopoli estatal, amenaça de despatxar milers dels

nous treballadors, precisament a causa d'aquesta mesura amb què es volia lluitar contra els salaris de pobresa. La lluita contra l'enfonsament salarial té aquests entrebancs.

■ ELS ITALIANS SE SENTEN CADA VEGADA MÉS POBRES

Abans de l'euro eren milionaris. Els italians, acostumats a comptar amb milers i milions per la lira, des que s'han hagut d'acostumar a l'euro s'han trobat eixugats i pobres. Com més va més casos hi ha de gent gran que roben pa i pasta als supermercats perquè no arriben a final de mes. En un país en què el diner negre i les dobles i triples feines són el pa de cada dia, el ciutadà mitjà es troba escanyat i sense ajuts.

Un jove italià que tingui uns 30 anys i visqui a casa abans rebia el nom de *mammone* (molt lligat a la *mamma*). Avui ja no rep aquest nom: simplement és un jove italià de 30 anys que no es pot permetre d'anar-se'n a viure sol. Un italià mitjà, un cas com milers. Mentre el sou d'una secretària

La vida a Itàlia s'ha anat encarint els darrers anys. Avui dia és especialment dura per a la gent jove, i sobretot a Roma, on els lloguers dels pisos són molt cars.

volta els 1.200 euros bruts, els d'un infermer 1.280 i el d'un mestre pot arribar a 1.700, el lloguer d'un pis -vell- d'una cambra, menjador, cuina i bany costa 1.300 euros a la zona propera al centre de Roma. Si ens n'allunyem una mica més podem trobar-lo per 1.200 euros, en un bloc sense ascensor. En una ciutat del sud, com ara Bari, pot costar la meitat. Però a les zones del centre-nord el qui paga menys de 1.000 euros ja és un privilegiat. Un pis on hi càpiguen 4 persones còmodament -i no vivint totes al menjador- no baixa de 1.770 euros per 70 metres quadrats a la capital romana. Un aparcament de lloguer al centre pot costar entre 260 euros. i 300 Si parlem de compra, a Roma el metre quadrat costa 9.000 euros al centre i 2.770 a la perifèria. A Milà, al centre són 8.800 i a la perifèria 2.600.

L'Observatori Nacional Federconsumatori ha presentat els índexs econòmics italians, i el resultat no és exaltant: les famílies italians s'empobreixen. La paga doble, anomenada *tredicesima* (tretzena), ha servit als italians per a arrodonar despeses. Una parella ha rebut 2.500 euros, corresponents a una paga doble de 1.220 euros si es tracta d'un dependent home i 1.130 si es tracta d'una dona.

Entre les despeses anuals arriba el famós *cànon de la RAI*, de 105 euros, una obligació que tot contribuent italià ha de complir envers la ràdio i la televisió públiques italianes. El cistell de la compra cada cop pesa més: en un mercat de barri a Roma, un quilo de plàtans costa 2,15 euros, un de pomes 1,90, i la vedella en costa 19,50, mentre que el 2001 en valia 11,98. Un quilo de pa està a 2,46, i en algunes zones arriba a 2,7 euros. Les anàlisis de l'empresa Coldiretti han assenyalat que hi ha hagut una disminució del 7% en el consum del pa i d'un 3,5% en la pasta, l'aliment nacional italià. Els indrets més cars són Bolonya i Nàpols. L'augment és degut a l'especulació i no a l'augment de la matèria primera, que en el cas del gra ha tornat als valors de 1985, quan costava 0,23 cèntims el quilo. Però el pa costava 0,52 cèntims el 1985 i ara en val 2,7. Un quilo d'espaguetis, per tant, s'ha apujat d'un 27% i el pa d'un 17% respecte a l'any passat.

EL TEMPS

El quilo de cafè a 3,10 (tot i que al bar un cafè costa 0'80 cèntims i un *capuccino*, un euro). La llet costa 1,45 euros, l'arròs 2,49, el pollastre 7 euros, i el vi de taula 5,20 (tres quarts de litre).

La benzina costa 1,304 euros (el dia de Nadal la verda estava a 1,377 i el dièsel a 1,3, mentre que l'any passat valien 1,232 i 1,133, respectivament). A Catània (Sicília) hi ha nascut un Comitè Nacional de Víctimes del a Benzina contra l'especulació sobre els preus de la benzina, que graven la vida dels italians i la fan *insostenible*.

Una família composta per un pare, una mare, dos fills i els avis s'ha gastat per Nadal 25,32 euros per persona i 32,58 per cap d'any, menjant a casa.

Pel que fa a les despeses domèstiques, la llum s'apuja de 12 euros trimestrals i costarà 41 euros de més l'any per a famílies amb un consum mitjà de 3000 kw/h.

La Codacons, l'associació que agrupa les entitats de consumidors a Itàlia, ha explicat que un 85% de les famílies viu un "empitjorament de les condicions de vida". Els italians gasten més comprant menys: un 2,6% de més en despeses mensuals amb relació a l'any precedent. Carlo Rienzi, el president de la Codacons, explica que "el fenomen de l'encariment de la vida ha arribat a nivells preocupants

el 2007". "S'han reduït els consums i les despeses de casa, els sopars als restaurants, la compra de sabates i els viatges a l'estranger." Si el 2008 es presenta pitjor, els italians entrevistats han respost que estarien disposats a reduir les despeses de restaurants (30%), viatges (27%), vestits i sabates (20%) i despeses de casa (13%), tot i que es mostren més refractaris a reduir despeses de lleure com ara cinema, esport o llibres (13%). Un país "de genolls", denuncien els sindicats CGIL i UIL, que reclamen al govern mesures "dràstiques" i "realistes". De moment, Itàlia encara no ha aconseguit de tenir un salari mínim interprofessional, i només alguns sindicats minoritaris en proposen la creació.

■ VIURE O MALVIURE A PARÍS

La primera dificultat que ha de resoldre el qui vulgui viure a París -o hi hagi de viure- és trobar un allotjament. El pis de lloguer hi escasseja i surt car. Segons el diari econòmic *Les Echos* el preu mitjà d'un lloguer parisenc és de 19,6 euros el metre quadrat. Potser sí. El fet és que les agències immobiliàries proposen F2 -és a dir, apartaments d'un dormitori i una sala-cuina, entre 40 metres quadrats i 50, a preus que

A França, les grans superfícies són una solució per a molta gent, però en alguns productes, com ara el pa, l'estalvi és molt minso.

oscil·len entre 1.200 euros mensuals i 1400. Es pot trobar una mica més bé de preu anant a parar a un barri degradat i dominat per immigrants magribins o de l'Àfrica negra, però també es pot caure en pisos que costen molt més si són cèntrics i, sobretot, si tenen bona vista, terrassa i una certa distinció.

Hi ha un parc d'habitatges a bon preu i gestionats per diferents oficines municipals. Per tenir dret a aquests habitatges, anomenats HLM (Habitatges de Lloguer Moderat), és millor ser funcionari, pobre de solemnitat o tenir bons padrins. Un ex-primer ministre, Alain Juppé, ocupava tres d'aquests apartaments —un per a ell, un altre per a la seva ex-dona i el tercer per al fill— i havia aconseguit que l'ajuntament li posés marbre de Carrara a tot arreu on ell en volia. Els estudiants tenen dret a un ajut en efectiu, mensual, per a pagar el lloguer d'un estudi. El resultat és que els minúsculs estudis són més cars perquè els propietaris ja inclouen en el preu que en demanen els diners de l'ajut.

Per alimentar-se no cal anar a Fauchon. Si ens conformem amb un supermercat de qualitat mitjana com ara els de la cadena Monoprix, llavors omplirem el cistell amb productes que ens costaran això: el pollastre a 7,45 euros el kg; la vedella a 23,20 euros

el kg d'entrecot i a 36,90 euros el de filet; la llagosta —cuïta, la viva és molt més cara— la trobareu a 34 euros el kg, una xifra que es multiplica per deu si la procedència no és l'oceà Índic sinó la Mediterrània o les costes bretones; el rap o el lluç, si és de piscifactoria, es paga a 29,80 euros; un cafè industrial, d'una marca correcta costa 11,62 el kg; el preu d'una ampolla de vi és una referència impossible: hi ha mata-rates envasat en plàstic a 2 euros o borgonyes a 4000 euros. L'equivalent d'un Rioja tipus Vina Pomal o Muga costa entre 30 euros i 40, però es troben vins acceptables a partir de 15 euros; la famosa baguet, que pesa 200 grams costa, a chez Paul, un euro pelat. En una gran superfície no val tant: 80 cèntims, però ni és bona ni té cap sentit per a un particular d'anar-hi per un estalvi tan minso; un litre de llet val 1,38 euros i l'arròs depèn: 3,30 el de la Camarga, 4,06 el basmati, 4,38 el de tipus *arborio* i 5,42 l'anomenat complet.

La fruiteria és tot un món. Els tomàquets dits de Marmande es pagaven la segona quinzena de desembre a 4,50 el kg però els de categoria extra eren més cars: 6,90. Les pomes anaven a 3,90 i els plàtans a 1,90. La pinya a 4,90 i les taronges a 3,90. El preu de l'enciam és un misteri, perquè va per unitats i no per kg.

El càlcul del preu de la llum parteix de l'obligació de pagar l'abonament, que és de 106 euros l'any, i després cada unitat de càlcul es paga a 7,66, més alta que la del gas, que és de 5,99 i comporta un abonament anual de 35 euros. Posar benzina és car: entre 1,31 i 1,40, segons si l'estació de servei es troba en una ciutat o a l'autopista. I tot això cal pagar-ho a partir d'un salari mínim de 1280 euros bruts mensuals, és a dir, 990 euros nets un cop descomptades totes les càrregues socials. Si fem l'estimació a partir del salari horari, direm que l'hora treballada es paga a 8,44 euros.

París és una ciutat cara, que s'ha encarit extraordinàriament. Viure al centre no és a l'abast de qualsevol assalariat. L'existència dels HLM garanteix la permanència d'una certa barreja social i, als barris que l'especulació encara no ha modificat totalment, sovint un petit apartament és ocupat, en condicions precàries, per una multitud d'immigrants. El transport hi és de bona qualitat —hi ha una estació de metro a un màxim de 300 metres de qualsevol habitatge— i els bitllets, si es compren de deu en deu, costen 11,10 euros. El preu del bus és el mateix, però la garantia de puntualitat no. Hi ha 20.000 bicicletes que es lloguen per un preu mòdic i el tramvia acaba de ser-hi reintroduït. Com a totes les ciutats molt grans —amb la rodalia, París agrupa entre 10 i 11 milions de persones— els preus canvien molt quan ens allunyem del centre, sobretot quan creuem el cinturó perifèric. Hi ha barris rics, molt rics —Neuilly, Versailles— i alguns altres de molt pobres —Stains, Villiers le Bel—, però tots són relativament ben comunicats pels serveis públics. Però el metro de nit s'acaba relativament d'hora i, a vegades, pot ser perillós. Val més viure al centre, si pot ser al costat del Sena i amb una bona vista de la torre Eiffel.

Victorià Jiménez (Londres)
Gemma C. Serra (Berlín)
Miriam Díez (Roma)
Octavi Martí (París)